

Nieuw: Voorkom autopech met Smart Driver

2,50
p/mnd

▲ Jo-Annes de Bat in gesprek met minister-president Mark Rutte, tijdens een werkbezoek aan Zeeland in 2019 © Marcelle Davidse

Jo-Annes de Bat: Zondagskind heeft voor het eerst wind tegen

PROFIEL | YERSEKE - Jo-Annes de Bat leek op koers te liggen voor een plekje in

een volgend kabinet. De Zanddijk in Yerseke is wel een smetje op het blazen van het zondagskind in de Zeeuwse politiek.

Ernst Jan Rozendaal 25-09-20, 19:20 Laatste update: 09:09

Als Jo-Annes de Bat in de buurt van Yerseke een steen in de lucht gooit, is de kans groot dat een familielid van hem met een gat in zijn hoofd naar de huisarts moet. Zoveel neven en nichten heeft hij daar wonen. Zeventig van moederskant, veertig van vaderskant, achterneven en –nichten niet meegerekend. Dus als je daar op een kaart vier mogelijke trajecten tekent van een nieuwe weg, raken die al snel één of meerdere van hun huizen, tuinen of bedrijven. Een politicus die betrokken is bij een besluit over zo'n weg, we hebben het hier over de Zanddijk tussen de A58 en Yerseke, moet in zo'n geval op zijn tellen passen. Provinciale Staten buigen zich nu over de vraag of De Bat dat voldoende heeft gedaan.

Getipt als staatssecretaris

Dat is een smet op het blazen van een zondagskind in de Zeeuwse politiek. Want dat is hij, het is hem altijd voor de wind gegaan.

Op zijn veertigste is hij al directeur geweest van de bestuurdersvereniging van het CDA in Den Haag, wethouder in Goes en inmiddels al vijf jaar gedeputeerde en plaatsvervangend commissaris van de koning in Zeeland. Na de vorige Kamerverkiezingen, drie jaar geleden, hebben mensen hem al getipt als mogelijke staatssecretaris. Een portefeuille als landbouw zou de boerenzoon uit Oostdijk passen als een handschoen.

De Bat kent Den Haag en Den Haag kent hem. In 2006 al werkt hij mee aan de verkiezingscampagne van de toenmalige partijleider en premier Jan Peter Balkenende en een jaar later als piepjonge directeur van de CDA-bestuurdersvereniging aan die voor Provinciale Staten. Dat gebeurt onder de vleugels van CDA-*spindoctor* Jack de Vries, die De Bat de fijne kneepjes bijbrengt van politieke strategie en het gebruik van (sociale) media. Nog steeds zijn weinig Zeeuwse politici actiever op platforms als [Facebook](#) en [Twitter](#). Zelfs de hardnekkigste zanikers krijgen meestal persoonlijk antwoord van hem.

De Bat haalde Balkenende binnen

Het is ook De Bat die Balkenende eind 2015 binnenhaalt als voorzitter van een commissie die gaat verkennen hoe de Zeeuwse economie een impuls kan krijgen. Net

als de provinciale begroting staat die er op dat moment belabberd voor, onder meer door het faillissement van fosforfabriek Thermphos in Vlissingen-Oost (het opruimen van het vervuilde complex slurpt tientallen miljoenen euro's op) en de megaverliezen die de kerncentrale Borssele boekt vanwege de lage stroomprijs. De Bat is dan net Kees van Beveren opgevolgd, de CDA-gedeputeerde die aftreedt vanwege de weinig transparante besluitvorming over de Sloeweg, ook zo'n hoofdpijndossier.

Hij is zelf de eerste om het te ontkennen, want hij hamert altijd op samenwerking, maar De Bat is de aanjager geweest van de vooruitgang die de laatste jaren is geboekt. Hij heeft de bezem gehaald door het provinciale begroting, het huishoudboekje ziet er weer goed uit. Hij is een sleutelfiguur bij onderhandelingen over de regiodeals en het compensatiepakket voor de marinierskazerne, waardoor Den Haag honderden miljoenen in de Zeeuwse economie pompt. Het legt hem geen windeieren. Landelijk verliest het CDA bij de Statenverkiezingen van 2019, maar in Zeeland wordt de partij veruit de grootste. Niemand betwist dat het de verdienste is van De Bat.

Zijn kracht maakte hem kwetsbaar

De Bat is een bemoeial, in de beste betekenis van dat woord. Deels vloeit dat voort uit zijn portefeuille. Hij gaat over het geld en dus kan hij over elk onderwerp meepraten. In het Zanddijkdossier heeft zijn kracht hem kwetsbaar gemaakt. In een omgeving waarin je iedereen kent, moet je misschien iets terughoudender zijn. Nu lijkt zijn politieke *Fingerspitzengefühl* hem even in de steek te hebben gelaten. Na het Sloewegdebacle is het provinciebestuur veel transparanter geworden, niet in het minst door De Bat, maar hier is mist blijven hangen. En al verbergt die mist niks, als je hem niet wegblaast, kun je erop wachten tot iemand het als een rookgordijn ziet, waarmee iets wordt verhuld.